

Aansluiting Onderwijs en Arbeidsmarkt

Joost Bruggeman,
projectleider vanuit mboRijnland:
'Prachtig om te zien dat er veel initiatieven starten en gestart zijn om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt binnen 071 te versnellen. Het nieuwe project 'Human Capital Actieplan' gaat een belangrijke rol spelen in de verbinding en verdere ontwikkeling van die aansluiting.'

Doel en thema's

Het realiseren van een optimale aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Het project werkt daarbij vanuit twee thema's: innovatie en tekorten op de arbeidsmarkt.

Innovaties en technologische ontwikkelingen volgen elkaar snel op. De benodigde kennis en vaardigheden van werknemers veranderen hierdoor. Beroepen veranderen, verdwijnen en nieuwe beroepen ontstaan. Studenten moeten de vereiste kennis en vaardigheden leren en voorbereid worden op een steeds veranderende arbeidsmarkt. Na het diploma volgt een leven lang ontwikkelen. Intensieve samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven is cruciaal voor een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

Brede Kenniskring

De brede Kenniskring Aansluiting Onderwijs en Arbeidsmarkt wordt twee keer per jaar georganiseerd voor de doelgroepen onderwijs, werkgevers en lokale overheden. De Kenniskring is bedoeld als een relatienetwerk

waarin partijen elkaar weten te vinden, ideeën en ervaringen uitwisselen, elkaar inspireren en uitdagen. De Kenniskring borduurt voort op de Masterclass Onderwijs en Arbeidsmarkt die in 2018 werd gehouden.

De eerste Kenniskring in oktober 2018 kende een grote opkomst. Bureau Blaauwberg benoemde vijf uitdagingen voor onze regio:

1. Er is reden voor optimisme: de schaarste op de arbeidsmarkt is aanleiding voor een re-design van het onderwijs en een doorbraak in de samenwerking tussen onderwijs en beroepenveld.
2. We komen op onbekend terrein en zullen vast regels tegenkomen waar we omheen moeten...
3. De kolommenstructuur van het onderwijs zal niet verdwijnen, maar er komen wel veel meer dwarsverbindingen.
4. Zowel bedrijven als onderwijs zullen echt fysiek in beweging komen. Fysieke mobiliteit - elkaar opzoeken - hangt nauw samen met mentale mobiliteit.
5. Daarmee wordt re-design een zaak van beweeglijke

pioniers. Die hebben steun en kennis nodig, dat is de kern van de kenniskring.

Kwaliteitsagenda

Deze uitdagingen sluiten aan op de ambities in de Kwaliteitsagenda van mboRijnland waarbij het onderwijs nadrukkelijker samen met bedrijven vorm wil geven aan verbetering van het onderwijs. De Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology en Welzijn & Zorg zijn daar prachtige voorbeelden van. Twee sectoren waar de arbeidsmarkt sterk aan het veranderen is, die cruciaal zijn voor de economische ontwikkelingen van de regio en die te lijden hebben onder krapte.

Tweede kenniskring

In mei 2019 vond de tweede Kenniskring plaats. Er werd stilgestaan bij de voortgang van de Kwaliteitsagenda van mboRijnland en het project 'Hybride werken'. In de Kwaliteitsagenda wordt mbo-scholen en daarmee ook mboRijnland, de ruimte geboden om eigen keuzes te maken in lijn met de uitdagingen in het werkgebied. Daarnaast wordt er gewerkt aan de verbetering van het arbeidsmarktperspectief van mbo-studenten door aanpassingen in het onderwijsaanbod, beïnvloeding van de studiekeuze, inhoudelijke vernieuwing van opleidingen en het versterken van de verbinding met de beroepspraktijk. Het creëren van soepele overgangen binnen het beroepsonderwijs krijgt ook aandacht, zodat studenten voldoende kansen krijgen om succesvol in het mbo in te stromen of door te stromen naar een vervolgopleiding of baan. Een lerend regionaal netwerk met alle relevante stakeholders, gepersonaliseerd onderwijs en hybride leren zijn daarbij essentieel.

Categorie: lopend project

De CIV's Welzijn & Zorg en Smart Technology presenteren zich als regionale samenwerkingsverbanden die zich met respectievelijk 40 en ruim 60 samenwerkingspartners richten op hybride leren, modulair onderwijs en onderzoek. De CIV's realiseren daarmee doorbraken in meer vernieuwing, kennis en ontwikkeling door met elkaar een netwerk van (satelliet)labs en livinglabs te creëren.

Met het project 'Hybride werken in Leiden en Duin & Bollenstreek' is inmiddels gestart met re-design van de (onderwijs)arbeidsmarkt wat leidt tot aantrekkelijkere loopbanen, kruisbestuiving en innovatie in het onderwijs én andere sectoren. Een ambitieus project om binnen korte tijd een deel van de tekorten aan personeel in het lokale primair, voortgezet, mbo en hbo onderwijs op te lossen. Door bijvoorbeeld de mobiliteit van docenten te vergroten, de onderwijskwaliteit te verbeteren en het beroep aantrekkelijker te maken. Ook hier is samenwerking met het bedrijfsleven essentieel.

De Keynote spreker presenteerde het onderzoek dat Platform31 hield bij het MKB. Een presentatie over wat werkt om het brede midden- en kleinbedrijf te ondersteu-

nen, te prikkelen en te verleiden voor vernieuwing en innovatie. Juist voor het mkb is de uitdaging namelijk groot om te blijven vernieuwen om ook in de toekomst succesvol te zijn. Het blijkt een uitdaging om het lokale mkb te betrekken bij de Kenniskring.

De Kenniskring is ook benut voor een toelichting op het nieuwe project '[Human Capital Actieplan](#)'. Aan de orde kwam onder meer de scope van het project. Het gaat om maatwerk voor de aanpak van de tekortsectoren zorg, techniek en onderwijs met aandacht voor soft skills en een goed ondernemersklimaat voor (micro-)ondernemers. Vanuit Economie071 wordt bekeken welk initiatief partners vervolgens eruit willen lichten om dit met meer impact te realiseren of om tot versnelling te komen. Tijdens de Kenniskring is er veel input opgehaald om de verdere invulling van het Actieplan te concretiseren. Denk hierbij aan flexibilisering van onderwijscurricula, nog meer werken aan beroepsbeeld/beeldvorming, skills, versoepelen van wet- en regelgeving voor bedrijven, meer betrokkenheid van het bedrijfsleven en constructen waarin een leven lang ontwikkelen, HRM-advies en mobiliteit bevorderd wordt van de ene sector naar de andere.

bedrijfsleven essentieel. Het project sluit nauw aan bij het 'Human Capital Actieplan' en heeft raakvlakken met project Smart071.

De opdracht

Bijdragen aan een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Dit project is een bijzondere tussen de andere projecten van Economie071. Waar de andere projecten een project op zich zijn, is het project AOA een Kenniskring en projectgroep in één. In 2017 zijn twee arbeidsmarkt-thema's gekozen (innovatie en tekorten op

De Kenniskring lijkt gezien de opkomst en het appèl op samenwerking vanuit diverse deelnemers, duidelijk in een behoefte te voorzien. Meer en meer starten er initiatieven en weten stakeholders elkaar steeds beter te vinden. Deelnemers aan de Kenniskring kunnen hier hun voordeel mee doen door zelf deel te nemen of door kennis te nemen van de ervaringen. Naast de CIV's van mboRijnland (en daar binnen de samenwerking met Smart071), Hogeschool Leiden en het project 'Hybride werken' (SCOL) zijn dat bijvoorbeeld ook het 'Masterplan techniek', Sterk Techniekonderwijs, de doorontwikkeling van Technolab en de bouw van een Open Innovatielab op Leiden Bio Science Park. Allemaal projecten en initiatieven die steeds meer met elkaar samenwerken in plaats van naast elkaar.

Welke kostenstructuur wordt gehanteerd?

De organisatie van de Kenniskring vraagt capaciteit van de projectleider en van een communicatieadviseur (deze capaciteit wordt vooralsnog geleverd door het Programmabureau Economie071). mboRijnland stelt ook een beperkt budget beschikbaar voor de invulling van het inhoudelijke programma van de kenniskring.

de arbeidsmarkt) en is gestart met verschillende initiatieven zoals de Masterclass Onderwijs en Arbeidsmarkt, Forum071 en de halfjaarlijkse Kenniskring.

Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgever: Ricardo Winter, mboRijnland. Ambtelijk opdrachtgever: Jasmijn Bongers, Economie071. Projectleider: Joost Bruggeman, mboRijnland. Projectboard: alle organisaties en bedrijven die inhoudelijk initiatieven ontwikkelen op de gestelde focus van het project.

De urgentie

De huidige arbeidsmarkt laat twee belangrijke trends zien: in een aantal sectoren wordt een tekort aan arbeidskrachten verwacht of is er al een tekort én innovaties en technische ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Voor een gezonde economische ontwikkeling is beschikbaarheid van voldoende goed gekwalificeerd personeel in de Leidse regio essentieel. Om dit te bereiken is het belangrijk dat het onderwijs aansluit bij de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Hiervoor is kennis van de huidige en toekomstige arbeidsmarkt en samenwerking tussen onderwijs en